

# SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje "Katol. tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanje 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprte reklamacije se poštnino proste.

## NA VOJSKO!

**Rusija mobilizira. — Nemčija mobilizira.  
— Prvi spopadi. — Most pri Belgradu razdrt. — Dva srbska parnika zajeta — Avstrija ne odneha od svojih zahtev. — Srbija se ne ukloni. — Vojska neizogibna. — Velelasti se trudijo, da ne izbruhne stovna vojska.**

Vojska še sicer ni napovedana, vendar so se ob Donavi že naši in Srbi spopadli. Po celi Avstriji vladala je ena želja: Bog daj sijajne zmage avstrijskemu orožju! Ni ga naroda v celi državi, kateri bi v sedanjih resnih dneh ne odobraval in s polnim navdušenjem ne spremjal odločnega nastopa avstrijske vlade. Sedaj zopet vsi s ponosom izgovarjamo besede: Avstrije smo!

Mi na vsak način ne odnehamo od svojih zahtev nasproti Srbiji. Ako jih Srbija noče radovoljno izpolniti, jo bomo prisili z orožjem. Rusija je hotela posređovati, naj še podaljšamo Srbiji rok za odgovor na naše zahteve, a mi smo posređovanje odklonili. Vsako zavlačevanje je namreč odveč. Šest dolgih let je trajala naša potrežljivost napram Srbiji. Toda ni je znala uvaževati, ampak nasprotno, postajala je od dne do dne drzejša. Sedaj, ko smo zagledali na njene prstih kri našega priljubljenega prestolonaslednika, je potrežljivosti konec.

Mnogi se bojijo svetovne vojske. Tudi mi je ne maramo. Naša začeva se tiče le Srbije in če se druge države ne bodo vmešavale, svetovne vojske ne bo. Svetovne vojske bo kriv tisti, ki se bo pridružil Srbom in jih podpiral. Ruski car se očividno boji, da bi prevzel na svojo dušo in vest krivdo za svetovno vojsko. Zato še pomiclja, ali priskoči Srbom na pomoč ali ne. Vse druge države mu odsvetujejo. Ako se bo vkljub temu odločil za svetovno vojsko, tem večja bo njegova krivda.

Ker je Rusija začela že deloma mobilizirati, je tudi naša zaveznička Nemčija odredila mobilizacijo. To še sicer ni svetovna vojska, toda priprave za njo so takaj.

## Prvi spopadi med Avstrijci in Srbi.

V pondeljek, dne 27. t. m. je prišlo do prvega spopada med našimi in Srbi pri Temes-Kubinu. Srbski

vojaki, ki so se nahajali na donavskih parobrodih, so začeli streljati na naše vojaštro. Naši vojaki so jim tudi s streli odgovorili. Prišlo je do večjega spopada. S tem napadom so Srbi priznali vojno stanje. Sedaj ni treba Avstriji še posebej napovedati vojske, kajti Srbija je s tem napadom že začela sama vojsko proti nam.

Kakor se poroča, stojijo nasproti Temes-Kubinu štirje srbski polki s tremi baterijami artillerije in dve ma eksadronoma kavalerije. Tem srbskim četam povljuje Stefan Stefanovič.

### Dva srbska trgovinska parnika zajeta.

Pri Kočevarju so zajeli avstrijski patruljni čolni dva srbska trgovinska parnika, ki sta nameravala vtihotapiti v Srbijo vojni kontraband. Zajeta parobroda se imenujeta »Vardar« in »Car Nikolaj«.

### Srbski most pri Belgradu razdrt.

Avstrijsko mesto Zemun leži ravno nasproti Belgradu. Obe mesti veže železni most. Prihajala so poročila, da so Srbi razstrelili most. Zadnja poročila pa pravijo, da so ga le razdrli.

### Trije srbski častniki v Bruku -- prijeti.

V Brku ob Muri so prijeli v ponedeljek po poldne, dne 27. t. m., tri lepo oblecene može, o katerih se je sumilo, da so srbski častniki. Ko so jih preiskali, se je dognalo, da so res srbski častniki. Dva od teh sta častnika pehoty, eden pa je srbski vojaški zdravnik. V spremstvu vojaškega oddelka 7. pešpolka so jih odvedli na e. kr. policjsko ravnateljstvo v Gradcu. Obvestili so o tem tudi štajersko namestništvo.

### Kaj delajo velevlasti?

Ruska še cinca semintje in premišlja, ali bi ostala nepristranska ali bi se z vso vojno silo postavila ob stran Srbije. Njena zaveznička Francija pa dela na to, da se vojska omeji samo na Avstrijo in Srbijo. Francoski denarni mogotki še ne želijo svetovne vojske. Francoski vladni krog uplivajo radi tega na

Rusijo pomirjevalno. V istem smislu kakor Francija dela tudi Anglija. Angleško časopisje je nam dokaj prijazno in priznava, da zastopamo nasproti Srbiji pravično stvar.

Prav odločno pa je nastopila Nemčija za to, da se nobena druga država ne vmešava v avstrijsko-srbski spor. Zagrožila je Franciji in Rusiji, da bo nastopila Nemčija z vso svojo vojaško močjo, ako bi katera od teh držav začela dejanski podpirati Srbijo. Italija se je izjavila, da pripoznava opravičenost našega nastopa proti Srbiji in zatrdirila, da se bo obnašala v slučaju vojske nepristranski. To je od Italije dovolj, kajti to je tudi največ, kar smo si upali od Italije pričakovati.

### Uloga Rusije.

Rusija bo igrala v nastalem avstrijsko-srbskem sporu morda kmalu jako veliko ulogo. Umestno je torej, da skrbno zasledujemo njene korake, kakor tudi različne glasove ruskega časopisa. Tako prihaja nekemu nemškemu listu z dne 27. t. m. sledič brzjav iz Petrograda: Rusija bo pripravljena, z vsemi sredstvi, ki jih ima kot velesila, da odgovori na vsak prvi znak njenega omalovaževanja.

### Rusija mobilizira.

Rusija se še do danes ni odločila, ali bo Srbijo podpirala z orožjem ali jo bo pa pustila na cedilu in ji pomagala le pri mirovnih pogajanjih. Vendar se pa Rusija za vse slučaje pripravlja. Dala je mobilizirati dva vojna kora, in sicer v Odesi in Kijevu. Pravi, da se to zgodi le iz previdnosti. Nemški cesar je brzjavil ruskemu carju, naj ostane nepristranski. Toda vojna stranka na ruskem dvoru dela z vsemi močmi, da bi nagnila carja k temu, da poseže z orožjem vmes. Ako Rusija res seže po orožju, potem se bo polje vojnih dogodkov strahovito razširilo. Nemčija priskoči takoj z vso vojno silo Avstriji na pomoč. Nemčija je na vse pripravljena.

### Delna mobilizacija v Nemčiji.

Nemčija je odredila delno mobilizacijo. Cesar Viljem vrnil se je dne 17. t. m. v Berolin, kjer se bodo vrsila nadaljnja odločilna posvetovanja o pozložaju.

**Italija je na naši strani.**

Italija bo šla, če bo treba, z nami v boj; kajti dne 26. t. m. je poslala kraljeva italijanska vlada naši vlasti izjavu, da bo v morebitnem oboroženem sporu med Avstrijo in Srbijo zavzela prijazno in zavezničko odgovarjajoče stališče. Z izrazom začuvanja in pa hvaležnosti se je vzela ta izjava na znanje. Imamo torej poleg Nemčije drugo zvesto zavezničko na svoji strani! Bati se nam ni!

**Naznani lo sv. Očetu.**

Avstrijska vlada je naznana nota (spomenico), ki jo je izročila Srbiji, tudi sv. Očetu. To je naredilo v vseh katoliških krogih izredno dober utis. S tem je pripoznala Avstrija zopet slovensko, da smatra sv. Stolico ravno pravno z drugimi samostojnimi in neodvisnimi vladami.

**Slovenski fantje gredo uavdušeno na vojsko.**

Na tisoče in tisoče slovenskih fantov in mož je poklicnih, da branijo našo ljubo Avstrijo. Mesto Maribor je polno vojaštva, ulice polne onih, ki čakajo na cesarsko suknjo. Dasiravno so morali marsikatari zapustiti doma svoje drage: starše, brate, sestre, ženo in otročice, vendar hiti vse z velikim veseljem v vojašnice in od tam na bojno polje. Veselo ukanje in prepevanje domoljubnih pesmi se razlega po Mariboru. Mariborski kolodvor je podoben velikemu vojaškemu taborišču. Vsake pol ure pripeljejo dolgi vlaiki nove stotine bojevnikov za domovino. Slovenski fantje in možje so takoj, ko se je zaznalo, da jih kliče cesar na brambo domovine, zapustili svoj dom in hitele brez obotavljanja na določeno jem mesto. Komisijske, ki sprejemajo v vojašnicah došle rezerviste, delajo z velikim naporom noč in dan, a skoro ne morejo zmagati dela. Vsak bi bil rad' prvi na vrsti, da bi čim prej šel s puško v roki sovražniku nasproti. Le malo vidiš med vpoklicanimi žalostnimi obrazov; izvzete so seveda uboge žene, ki spremljajo svoje može.

V torek zjutraj je bila mariborska bazilika Matere Milosti od 4. ure naprej polna fantov in mož, ki gredo na vojsko. Spovednice so bile oblegane, kakor ob kakem velikem romanju. In kako pobožno so ti branitelji domovine molili, s kako pobožnostjo prejeli sv. obhajilo! Slovenec je dober in zvest katoličan in kot tak zvest in junaški branitelj Avstrije.

Te dni se odpravljajo vojaki na jug. Ko vlaki odhajajo, sliši se veselo prepevanje bojnih in domoljubnih pesmi. Sliši se le en klic: Ko bi le že skoraj mogli udariti nad Srba!

Slovenski mladiči in možje! Le s korajžo in veseljem na boj! Domovina gleda s ponosom na vas in pričakuje od vas, da boste v polni meri vršili svojo dolžnost! Z Bogom!

Naprej tedaj, junaški roj,  
Za dom, za drage, v hrabri boj  
Tja sred sovražnih čet!  
Med nam vsak je cel junak,  
Naj pade tretji, drugi vsak  
Da bo le dom otet!

**Velikansko navdušenje za Avstrijo v Sarajevu.**

V Sarajevu vlada nepopisno navdušenje za vojsko; po ulicah se vrše velikanski domoljubni nastopi. V nedeljo, dne 26. t. m. zvečer, so korakali po mestu v spremstvu mnogoštevilne množice častnikov in službe prosto moštvo z godbo na čelu. Prišli so pred konak, kjer jih je čakal deželni predsednik Petiorek, obdan od generalitet. Množica je zapela cesarsko pesem in deželni predsednik je imel navduševalen govor, ki se je končal z „Živio!“-klici cesarju, armadi in državi. Nato se je med pevanjem domoljubnih pesmi pomikal sprevod dalje; v gručali zbrano ljudstvo je pozdravljalo sprevod z nepopisno navdušenostjo. Na poti v konak se je sprevod ustavil na onem mestu, kjer se je izvršil napad na prestolonaslednika in njegovo soprogo; ljudstvo je za hip umolnilo in nato gospodarja obiskovalo za dušni pokoj visokih žrtv.

**Denar imamo.**

Za vojsko je potreben denar. Avstrijski in ogrski finančni minister bosta vsekakor še te dni podvzela potrebno, da si preskrbita denar. Voditelj avstrijskega finančnega ministra, baron Engel, je že 25. junija s poštno hranilnico kot načelniku avstrijskih hranilnic stopil v stik in jo obvestil, koliko da bo potreboval denarja. Pred vsem potrebuje okroglo 300 milijonov kron. Poštna hranilnica se je že pogajala z dunajskimi bankami (velikimi hranilnicami), ki so predlagala, da naj se izdajo 5%ne zakladne zadolžnice za dobo 2 let, ki se bodo prodajale doma in v inozemstvu ter se zato glase na zlato. Tudi ogrski finančni minister izda najbrže v kratkem zakladne zadolžnice, ki bodo vsebovale najbrže tudi 5%. Poleg tega svet pa razpolagata obe finančni upravi z zelo izdatnimi denarnimi sredstvi. Poštna hranilnica je zadnje čase iz bank dvignila do 282,000,000 kron. Odgovredala je tudi več dolgov. Ima pa avstrijski finančni minister še 100,000,000 kron iz zadnjega posojila na zakladne zadolžnice. Obe vlasti imata pri avstro-ogrski banki naloženo 200–250 milijonov kron. Vsekakor smo za vojsko v denarnem oziru prav dobro preskrbjeni.

**Avstrijci zapuščajo Srbijo.**

Ogrska parnika „Arad“ in „Zrinski Miloš“ sta v ponedeljek, dne 27. t. m., pripeljala iz Belgrada v

Zemun 3500 avstrijskih in ogrskih državljanov. Iz Zemuna so se odpeljali v svoje rojstne kraje deloma z železnico, deloma po Donavi s parniki. Okoli 2000 Avstrijev pa je še v ponedeljek čakalo na nove parnike, da jih prepeljejo na domača tla. Varstvo čez naše državljanje v Srbiji je prevzel nemški poslanik baron Grisinger.

**Za dom med bojni grom!**

Zastava že razvita je,  
Morilna cev nabita je,  
Nabrušen bridki meč!  
Zdaj puško v dlani in meč ob stran,  
Napočil je krvavi dan,  
Ura! u boj besneč.

Naš boj je svet v svet naš roj,  
Saj kliče nas u hrabri boj  
Naš Bog, naš car, naš dom!  
Brez straha in trepeta smo,  
Nezmagana mi četa smo,  
Ura! med bojni grom!

Se en pozdrav ti, dragi dom,  
Poprij ko gremo v bojni grom,  
Med bitve hrum in šum!  
Se en pozdrav vam, dragi vi,  
Spomin na vas podziga kri,  
Povzdiga nam pogum.

Kot orel čuva dom in rod,  
Tako svoj rod in dom nezgod  
Braniti hčemo mi!  
Kot iz oblakov blisk in tresk  
Orjaške hraste stere v pesk,  
Sovrage stremo mi!

Naprej tedaj, junaški roj,  
Za dom, za drage, v hrabri boj  
Tja sred sovražnih čet!  
Med nam vsak je cel junak,  
Naj pade tretji, drugi vsak,  
Da bo le dom otet!

**Srbski grehi.**

Avstro-ogrška vlada je v ponedeljek, dne 27. t. m. poslala tujim poslaništvom novo spomenico, v kateri se opisujejo vzroki nastopa zoper Srbijo. Glas se:

Velikosrbsko gibanje, ki ima namen, južne dele Avstrije odstrgati od naše države in jih združiti s Srbijo v skupno državno enoto, sega daleč nazaj. To gibanje je doseglo za časa, ko se je združila Bosna in Hercegovina z Avstrijo, svoj višek in je javno nastopilo s svojimi cilji. Med tem, ko je na eni strani srbsko časopisje hujskalo na boj zoper našo državo, ustanavlja se so razne organizacije, ki so vršile priprave za vojsko. Vodilno ulogo teh organizacij je igrala glavna organizacija „Narodna Obrana“. To društvo je bilo ustanovljeno po nekem prekučnem odboru, sestavljal se je pa „Narodna Obrana“ pod vodstvom višjih srbskih državnikov in častnikov; med njimi sta bila general Janković in štirji minister Jovanović. Ta organizacija je bila popolnoma odvisna od srbskega zunanjega ministrstva. Tudi majorja Voja Tankosič in Milan Pribičević spadata k ustanoviteljem in voditeljem „Narodne Obrane“. Kot cilj si je izbral to prekučuško društvo izobraživo in širitev prostovoljnih čet za bodočo vojsko zoper Avstrijo.

Osrednji odbor „Narodne Obrane“ je v svojem glasilu enakega imena izdal poročilo, v katerem so razni članki poročali o delovanju in ciljih te organizacije. To poročilo pravi, da je glavna naloga „Narodne Obrane“, stopiti v zvezo z bližnjimi in daljnjimi brati onstran meje ter drugimi prijatelji po širinem svetu. Avstrijo označuje in smatra za prvo in največjo sovražnico. „Narodna Obrana“ je pridigovala potrebo boja z našo državo in je to smatrala kot sveto narodno dolžnost. V sklepnom članku je „Narodna Obrana“ pozivala vladu in srbsko ljudstvo, naj se z vsemi sredstvi pripravlja na boj.

„Narodna Obrana“ je imela po izjavi nekega svojega voditelja ustanovljeno posebno šolo, v kateri so se izobraževali mlađi Srbi za četaše zoper Avstrijo. To šolo sta vodila srbska stotnika, nadzorovala pa sta jo general Janković in stotnik Pribičević. Četaši so se v tej šoli učili strelijeti, metati bombe, polagati mine, spuščati v zrak železnice, mostove i. dr.

Po slovesni izjavi srbske vlade l. 1909 se je videlo, kakor da bi hotelo to društvo razpasti. Ta pričakovanja pa se niso obistinila, temveč se je velesrbsko gibanje po srbskem časopisu širilo naprej. Ko se je izvršil napad na bosanskega deželnega načelnika Varešanina, se je napadalca v srbskih listih slavil kot narodnega mučenika ter se je njegov čin še posebej poveličeval. Ti listi se niso razširjali samo v Srbiji ampak so se po dobro organiziranih vohunih utihotapljali tudi v našo državo.

Pod istim vodstvom kot pri ustanovitvi, je bila „Narodna Obrana“ pozneje zoper središče agitacije zoper Avstrijo. Tej agitaciji se je pridružila celo Zvezda srbskih strelecov s 762 društv, Zvezda Sokolov z 2500 člani in še več drugih društev. Nastopila so ta društva pod kinko kulturnega (izobraževalnega) dela ter razglašala, da jim leži na srcu edino duševni in telesni razvoj srbskega naroda, kakor tudi gospodarski napredok. Poleg tega pa je „Narodna Obrana“ v svojem glasilu priobčila preurejen načrt organizacije, v katerem pravi, da je sveta dolžnost in skrajna potreba, se z vsemi silami boriti zoper Avstrijo, temu najnajšemu in prvemu sovražniku. S puskami in kaponi na gre srbsko ljudstvo zoper Avstrijo in naj z vsemi sredstvi skrbi, da bo Avstrija premagana, da pridejo avstrijske pokrajine, kjer prebivajo srbski bratje, izpod avstrijskega jarma.

„Narodna Obrana“ je izdajala posebne oklice in govore, kateri so se širili in govorili na predavanjih in raznih srbskih slavnostih bosanskih društev. Na teh prireditvah so se javno nabirali udje za to velesrbsko organizacijo in njene podružnice. Preiskuje se še, ali je istina, da so srbska sokolska društva notele priklopiti v neko tajno zvezo sorodna jim društva v Avstriji. Po posebnih zaupnikih se je stup podpisovanja zoper Avstrijo širil med odraženo in nerazsodno srbsko mladino. Tako je srbski častnik Milan Pribičević, član „Narodne Obrane“, premotil nekega domobranskega častnika in nekega orožniškega poročnika, da sta zapustila avstrijsko armado. V šolah in učiteljicah se je razvila obširna agitacija ter se je na začeljeno vojsko z Avstrijo vojašto pridno pripravljalo. Posebni srbski zaupniki so odobili od Narodne Obrane nalogo, da v slučaju vojske razderejo prometna sredstva, to je železnice, ceste in mostove, ter povzročijo med ljudstvom vstajo in nemire.

Tej spomenici je avstrijska vlada priložila prilage, s katerimi dokaže resničnost svojih trditev.

**Buren vojni svet v Belgradu.**

Nek uradnik konaka (srbskega kraljevega dvora) je v krougu svojih prijateljev izjavil, da v soboto, dne 25. t. m. dopoldne še ni bilo čisto nič odločenega, se li naj odgovori na avstrijsko noto ali ne. Obrnilj smo se na generala Putnika, tako pravi dalje, ki je bival na letovišču v Glajhenbergu in je bil brzjavno poklican v Belgrad ter ga vprašali, je li armada pripravljena. Odgovor se pa ni glasil tako, kakor smo ga pričakovali. Zato sta se ministrski predsednik Pašič kakor tudi finančni minister Paču zbala in svetovala, da se srbska vlada vda in sporazume. Odločil pa je prestolonaslednik Aleksander, ki je kakor bese nuda ril pestjo pomizi in ki o kakem sporazumu nihotu nič vedeti. Pri tem ga je pa še podpiral general Janković, ki je izjavil, da bo prišlo do prekučije, ako bi se razpustila „Narodna Obrana“ in da on potem v tem slučaju ne more biti odgovoren za vladarsko hišo.

**Predzni odgovor Srbije.**

Srbski odgovor na našo spomenico ima namen, javnost premotiti, kakor da bi bila srbska vlada pripravljena v polni meri, ugoditi našim zahtevam. V resnici pa veje v noti duh neodkritostnosti, ki jasno kaže, da ni srbski vladni prav nič resno na tem, da napravi konec velesrbskim težnjam, katere je do sedaj podpirala. Nota vsebuje tako dalekosežne pridržke in omejitve, da postane nekoliko točk, s katerimi je našim zahtevam nekaj privolila, popolnoma brez pomena. Osobito je Srbija pod ničevno pretvezo popolnoma odklonila našo zahtevo, da se udeleži naši e. kr. uradniki pozvezdi in preiskav, s katerimi bi se poiskali na srbskih tleh se nahajajoči udeleženci in sokriviči sarajevskega umora. Istotako je obljuba, da bo srbska vlada zatirala državi sovražno časopisje, naravnost odklonjena. Naše zahteve, naj srbska vlada razpusti organizacije, katerih smoter so protiavstrijske težnje, in poskrbi, da še takšne organizacije ne bodo v bodoče snovale, Srbija sploh ni v svojem odgovoru uvaževala. Ker sonaše zahteve zares skromne, da ne morejo biti bolj, in zasledujejo le namen, da si ohranimo mir in red na jugovzhodu monarhije, moramo smatrati srbski odgovor na našo noto kot nezadovoljiv. Da se pa sicer tudi srbska vlada dobro zaveda, da je njen odgovor nezadovoljiv, svedoči najbolj dejstvo, da predlaga koncem svoje note, naj se rešitev spora izroči posebnemu razsodišču in da je že 3 ure, predno je dala odgovor, odredila mobilizacijo srbske armade.

**Srbski kraljevi dvor v Kragujevacu.**

Srbski kraljevi dvor in srbska vlada sta se, kakor smo že v ponedeljku posebni številki poročali, preselila v Kragujevac. Pod knezom Milošem je bil Kragujevac prestolno mesto. L. 1838 pa je postal zoper Belgrad srbska prestolnica. Dolgo časa je bil Kragujevac središče omike v Srbiji. Tam se je odprala prva srednja šola, žensko izobraževališče in vojaška šola; v njem se je tiskala tudi prva srbska knjiga in se igrala na gledališkem oduru tudi prva srbska igra. Dandanes slovi Kragujevac, ker se nahaja v njem veliko vojaško skladišče za orožje, načelje livena za topove, tovarna za puške, bombe in druge vojaške potrebe. Kakih 8 km proč od Kragujevca v gorovju se nahajajo prahlarne za smodnik. Kragujevac je zabil v naši avstrijski javnosti žalosten sloves, ker so se v njem izdelale bombe, ki so se metale na našega prestolonaslednika Franc Ferdinand.

**Srbске vojne priprave.**

Srbija je naredila velike vojne priprave. Vsačemu, ki je še vezan na vojaško službo, je strogo prepovedano, deželo zapustiti. Na bosanski meji so vse trdnjave v obrambnem stanju. Donavska divizija je že zbrana. Za poveljnika je imenovan general Janković, ki je bil predsednik „Narodne Obrane“, o kateri, kakor je znano, zahteva avstrijska nota, da se razpusti. To njegovo imenovanje vzbuja občno pozornost.

**Srbске in črnogorske priprave.**

Mobilizacija srbske armade hitro napreduje in se gladko razvija. Uvrščenje srbske vojne sile v osrednji Srbiji bo v nekaj dneh končano. Ob Donavi stojijo le slabe opazovalne straže, več kilometrov za njimi pa so pripravljene pomožne čete. V srbskem de-

Iu nekdanjega Sandžaka je veliko gibanje in premikanje vojnih čet. Novourjenja divizija v Novem barzaru je poslala močne čete proti Priboru ob bosanski meji.

Tudi v Črni gori so mobilizacijske priprave v polnem tihu. Rezerviste kličejo s posebnimi seli od kraja do kraja. Črnogorske čete se zbirajo ob zahodni meji (ob Hercegovini in Dalmaciji) v več skupinah. Okoli Mikšiča stojijo že številnejše čete. Pri Plevlju (v nekdaj našem Sandžaku) stojijo manjše čete z artilerijo. V kotlini Grahovo in pri Njegušu sta zbrani dve brigadi. V črnogorskih utrdbah na Lovčenu se delajo z mrzlično nagloščjo priprave. Tovorne živali nosijo vojno građivo na zahodno mejo. Kralj Nikita in vladar so se preselili v Podgorico. Črnogorske in srbske čete v Sandžaku so že v tesni prijateljski zvezzi.

## Vojška že napovedana!

V torek, dne 28. julija ob 4. popoldan se je

### Srbiji napovedala vojska

Besedilo se glasi:

Ker kraljevska srbska vlada na spomenico, ki ji jo je izročil dne 23. julija 1914 avstro-ogrski poslanik v Belgradu, ni povoljno odgovorila, je c. in kr. (avstro-ogrsko) vlada prisiljena, da sama poskrbi za varstvo svojih pravic in teženj in da s. v to svrhu posluži oborožene sile. Avstro-ogrsko se torej od tega trenutka nahaja v vojem stanju. Avstro-ogrski minister za zunanje zadeve: Grof Berhtold.

#### Cesarjev oklic.

Hitro ko je cesar po svojem zunanjem ministru Srbiji napovedal vojsko, je poslal ministrskemu predsedniku grofu Stürgkhu pismo z oklicem, ki se najrazglasiti vsem avstrijskim narodom. Oklic je prisrečen in navduševalen obenem ter bo izrazil zopet novo ljubezen in spoštovanje do presvetlega cesarja. Pisemo, v katerem je izročil grofu Stürgkhu oklic, se glasi:

„Ljubi grof Stürgkh! Odločil sem se, naročiti ministru moje hiše in za zunanje zadeve, da naznani kraljevski srbski vlad, da se je med mojo državo in Srbijo začelo vojno stanje. V tej osodepolni urri je treba, da se obrnem do svojih ljubih narodov. Zato Vam naročam, da razglasite ta moj oklic.“

Stürgkh, 1. r.

Franc Jožef, 1. r.

### Mojim narodom!

Najiskrenješ sem želel, da bi leta, ki mi jih je Bog v svoji milosti dotočil, posvetil delom miru in da bi svoje narode obvaroval pred težkimi žrtvami in bremeni vojske. Vendar božja Previdnost je hotela drugače.

Postopanje sovraštva polnega nasprotnika me sili, da v varstvo časti svoje države, v obrambo njenega ugleda in moči, v zaščito njene posesti po dolgin letih miru primem za meč.

V svoji nehvaležnosti je kraljevina Srbija le prehitro pozabila, da so jo moji predniki in jaz že od prvega početka državne samostojnosti do najnovejše dobe podpirali in pospeševali, ter je že pred leti stopila na pot odkritega sovraštva nasproti Avstro-Ogrski.

Ko sem po treti desetletjih blagoslovijenega dela v miru v Bosni in Hercegovini svoje vladarske pravice raztegnil tudi na ti deželi, je ta moj korak v srbski kraljevině, koje pravice s tem niso bile prav nič prikrajšane, povzročil vzbruhne nebrzdane strasti in najbolj zagrizenega sovraštva. Moja vlada se je takrat poslužila lepe pravice močnejšega ter je z najskrajnejšo prijenivljostjo in milobo zahtevala od Srbije samo to, da zniža svojo vojno na mirovno stanje ter obljudi, da bo zanaprej hodila pota miru in prijateljstva.

V istem duhu zmernosti se je moja vlada, ko se je pred dvema letoma Srbija vojskovala proti turški državi, omejila na to, da varuje najvažnejše državne, življenske pogoje. Temu postopanju se ima Srbija v prvi vrsti zahvaliti, da je dosegla vojni namen.

Upanje, da bo srbska kraljevina uvaževala potrebljivost in miroljubnost moje vlade in držala dano besedo, se ni izpolnilo.

Vedno višje plamti sovraštvo zoper mene in mojo vladarsko hišo, vedno bolj odkrito stopa na dan stremljenje, s silo odtrgati neločljive dele avstro-ogrskega ozemlja.

Cez mejo sega zločinsko početje, ki hoče na jugovzhodu države izpodkopati temelje državnega reda, v ljudstvu, kateremu posvečam z očetovsko ljubezijo vso svojo skrb, omaja i zvestobo do vladajoče hiše in domovine, zapeljati doraščajočo mladino ter jo nahujskati k zločinskim dejanjem blaznosti in veleizdajstvu.

Vrsta morilnih naklepov, po načrtu pripravljena in izvršena zarota, koje strašen uspehl je mene in moje zveste narode zadel v srce, odkriva daleč vidno

krvavo sled onih tajnih spletkarj, ki so jih iz Srbije razpletli in vodili.

To neznošno početje se mora zajeziti, neprestanemu izzivanju Srbije se mora napraviti konec, ako hočemo, da se ohrani čast in ugled moje države nedotaknjena ter se njen državni, gospodarski in vojaški razvoj obvaruje neprestanega motenja.

Brezuspešno je moja vlada še zadnjikrat poskušila, da bi z mirnimi sredstvi dosegla svoj cilj ter Srbijo nagnila z resnim opominom k pameti.

Srbija je zavrnila umerjene in pravicoljubne zahteve moje vlade in odklonila, da bi izpolnila iste dolžnosti, ki so v življenju narodov naraven in potreben temelj miru.

In tako sem prisiljen, z orozjem ustvaritne neizogibno jamstvo, da z gotovim svoji državi trajen mir na znotraj in na zunaj.

V tem resnem trenotku se popolnoma zavedam vse dalekosežnosti svojega sklepa, svoje odgovornosti pred Vsemogočnim.

Vse sem prevdaril in presodil! Z mirno vestjo nastopim pot, ki mi jo kaže moja dolžnost.

Zaupam na svoje narode, ki so se vselej v vseh vinarjih zbirali v edinstvu in zvestobi okoli mojega prestola in bili vsikdar pripravljeni, prenašati za čast, velikost in moč domovine največje žrtve.

Zaupam na hrabro avstro-ogrsko armado, ki je polna požrtvovalne navdušenosti.

Zaupam tudi na Vsemogočnega, da bo podelil mojemu orožju zmagom.

Išl, dne 28. julija 1914.

Stürgkh I. r.

Franc Jožef I. r.

#### Anglija posreduje. -- Avstrija odklanja.

Anglija je pozvala Nemčijo, Italijo in pa Francijo, da se po svojih zastopnikih v Londonu snidejo in posvetujejo, kako bi se zabranil vojni spopad med Avstrijo in Srbijo. Obenem je zaprosila Anglija avstro-ogrsko in srbsko vlado, naj ne začnete vojske dokler ni posvetovanje končano.

Ta angleški predlog je za Avstrijo žaljiv in pojneževalen. Mi sami vemo, kaj delamo in ne bomo hodili pred sodni stol drugih držav. Tudi sredstvo, kako se lahko zabrani vojska, je celemu svetu že znano. Srbija naj sprejme naše zahteve do zadnje piščice in nam plača odškodnino za dosedanje mobilizacijske stroške. Drugega sredstva ni!

Avstrija je odklonila angleški predlog in odgovorila, da je za njo tudi radi tega brez pomena, ker je vojsko že napovedala. Anglija bo torej iskala potov, da vsaj omeji vojsko med Avstrijo in Srbijo!

#### Srbski oklic.

Srbski uradni list „Srpske Novine“ objavlja naslednji oklic na srbski narod:

„Srbskemu narodu! Pred dvema dnevoma je avstro-ogrski vlada izročila srbskemu narodu spomenico z gotovimi zahtevami. Odgovoriti bi bili morali na njo v soboto do 6. ure zvečer. Zažugala nam je obenem, da pretrga z nami prijateljske razmere, ako ne odgovorimo ugodno.“

Zaupamo na Boga, na naše pravice in na naše prijateljstvo z velesilami, katere si — o tem smo prepričani — ravno tako želijo miru kakor mi. Upamo, da se bo spor rešil mirnim potom.

Ker je avstro-ogrski poslanik izjavil, da je z našim odgovorom nezadovoljen in da vsled tega razde vse dosedanje prijateljske razmere, smatra srbska vlada za potrebno, da odredi za vse slučaje najbolj potrebne priprave v obrambo dežele.

Naša dolžnost je, da pozovemo narod, naj brani svojo domovino ter upamo, da bo sledil našemu domoljubnemu klicu.

Državljan, ki ne bodo poklicani pod orožje, pozivamo, da se zadržijo mirne na svojin domovih in izvršujejo svoja opravila.“

Ta oklic so podpisali vsi ministri. Samozavest v tem oklicu ni prav nič. V oklicu tučili niso upali pozvati, kakšne so naše zahteve. Ker jih dosedaj še tudi noben srbski list ni objavil, zato so srbskemu narodu neznane. Znamenje, kako slabo vest ima srbska vlada!

## Naš cesar.

Cesar biva na letovišču v Išlu. Toda počitka nima prav nobenega. Naporno dela dan za dnevom od ranega jutra do poznega večera.

**Sedaj, ko je padla odločitev, je izrazil želje, da bi se preselil v Budimpešto, kjer bi bil bližje bojišču.**

Ko je v pondeljek naš belgrajski poslanik baron Giesl bil pri cesarju, je cesar z veseljem in velikim zadoščenjem govoril o navdušenju za vojsko med vsemi narodi in domoljubnimi čustvih, ki so se zadnje dni pokazala po celi državi. Presvitli vladar je telesno in duševno krepek ter čil.

V torek je sprejel cesar tudi prestolonaslednika Karl Franc Jožefa.

#### Naš prestolonaslednik.

Prestolonaslednik Karl Franc Jožef se je v torek, dne 28. julija ob 4 na 1. uro opoldne podal na obisk bavarskih princev in princenzinjo, ki so na obisku pri našem cesarju v Išlu. Spremljal ga je njegov

komornik princ Lobkovic. Na ulicah zbrana ljudska množica je prestolonaslednika viharno in navdušeno pozdravljala. Pri cesarju je bil ob 3. uri popoldne obed cesarjeve družine, katerega so se udeležili bavarski princ Leopold s princenzinjo Gizelo ter več drugih dostojarstvenikov. Ko se je vračal prestolonaslednik od obeda, ga je ljudska množica po ulicah zopet navdušeno pozdravljala.

#### Rusije se ne bojimo!

Čeprav bi se omejitev vojske med Avstro-Ogrsko in Srbijo ne uresničila in bi Rusija posredovala za Srbijo, ni nobenega vzroka za strah, ker:

1. v Rusiji vlada sedaj štrajk, kakršnega še ni doživelova nobena država — ruski uradni podatki niso resnični —;

2. v Rusiji živeči Poljaki komaj čakajo ugodne prilike, da udejstvijo svoje želje (po odcepitvi od Rusije);

3. nikjer ni tako zelo ukoreninjen anarchizem in nihilizem (prekučstvo) kot na Ruskem;

4. tista država — to je Švedska —, ki ima piačati Ruski še star dolg za pred 200 leti odvzeto Finsko, kjer žive podaniki pod najhujšim hlapčevstvom, ne bo ostala mirna;

5. za Rusijo tako usodni vojni dogodki 1. 1904. pri tistem narodu (Japonci), ki jih je zadele, še niso pozabljeni, ker uspehi niso bili v nikakem razmerju z velikimi zmagami. Ta država namerava sedaj priti do tistih uspehov, ki so ji bili takrat vsled drugim vzrokov odrečeni;

6. pomorska velesila (Angleška), ki že dalj časa zavzema v Mali Aziji trdno stališče, ne bo opustila nobene prilike, da se še bolj utrdi in da vzdrži zaprtje morske ožine Dardanel.

#### Rumunija mobilizira.

V Rumuniji se vrši pod pretvezo, da se ohrani mir, veliko gibanje čet. 18. artillerijski polk, nek navbični polk in 34. pešpolki so zapustili Konštanco. Na posebni vlag so naložili topove, namenjene v Kalaraš. Topove bodo postavili ob obrežju Donave. Jako so pomnožili garnizije v Dobriču in Črni vodi ter v vseh mestih, ki leže na meji proti Bolgariji. 4. podonavski monitorji, 7 ladij za stražo in 2 torpedna čolna so odpluli iz Galaca mimo Črne voje v smeri proti Silistriju. Rezervni častniki se kličejo. Gibanja čet niso baje namenjena samo proti Bolgariji, ampak služijo tudi kot varnostne odredbe za slučaj avstrijsko-srbske vojske.

#### Bolgarija mobilizira.

Bojno razpoloženje v Bolgariji vedno bolj in bolj raste in to se kljub temu, da ruski in rumunski poslanik z vso resnostjo svarita Bolgarijo pred vsemi vmešavanjem v avstrijsko-srbski spor. Macedonski voditelji Bolgarov, ki imajo tako velik upliv, silijo, da se obračuna s Srbi, ki so obrnili orožje proti Bolgarom ter jih oropali Macedonije. Jako značilno je, da držijo sicer popolnoma rusko misleče stranke klub resnim ruskim opominom z makedonskimi bolgarskimi voditelji. Pričakuje se, da se kralj Ferdinand ne bo mogel več dolgo upirati splošni ljudski želji. Mobilizacija Bolgarije se bo izvršila pod pretvezo, da se hoče le odgovoriti gotovim rumunskim odredbam in ne morda iz sovraštva proti Srbiji. Rumunija je namreč tudi mobilizirala in postavila svoje čete ob bolgarski meji.

#### Vojna sila Srbije.

„Militärische Rundschau“ poroča: Srbija mobilizira lahko 5 starih divizij in sicer: podonavsko, timoško, šumadijsko, drinsko in moravsko, katerim pa priklopijo lahko še rezervne divizije, kar tvori potem skupno pravo srbsko armado. Vrhnu tega ima Srbija še par divizij v novem ozemlju. Tu postavi lahko pet divizij in sicer: ibarsko s sedežem v Novem Pazaru, kosovsko s sedežem v Prištini, vardiarsko s sedežem v Skoplju, bregalniško s sedežem v Štipu in bitoljsko s sedežem v Bitolu. Te pa še niso dovolj organizirane, ker Srbija za to ni imela dovolj časa. Računa na se pa, da pride od srbskih divizij iz novega ozemlja v poštev 2 diviziji. Srbska armada se zbrina v krožju Kragujevca, Valjeva in Kruševca. Močnejši armadni oddelki, s komitaškimi predstražami, se nahajajo ob Drini in bližini Užice. Smatra se, da prično tu Srbi s prodiranjem in da se bodo skušali tu združiti s zrnogorsko armado.

#### Srbsko bojišče in razvrstitev srbske armade.

Ko se naši fantje vozijo na jug, da pogledajo v Srbijo, je tako umestno in koristno, ogledati si že več ali manj znane kraje, ki bodo postali torišče avstrijsko-srbskih spopadov.

Srbsko mejo proti severu od Rače do Zemun-Belgrada dela reka Sava, ki se tu izliva v Donavo; Donava tvori potem mejo do Oršove. Obe reki imata zelo mnogo vode, sta zelo široki. na več krajeh celo čez 1200 m in sta plovni. Radi tega sta za naglo gibanje vojaštva jako velika ovira, katero še povečajo dalekosežna močvirja ob bregovih. Ti so na ogrski strani skorod povsod ravni, še-le od Bazlaša do Oršove se vleče ob ogrskem obrežju gorovje, ki je skoznko precej strmo in visoko. Srbsko obrežje nadkrijuje skorod na celih mejnih črti, osobito pa v smeri Obrnenovac-Belgrad-Smederevo ogrsko obrežje. Od Kostolača do Golubača spremlijo srbski breg nizki hri-

bi. Od tu naprej do Oršove je strmo in visoko tudi srbsko obrežje, ki vsled tega nima posebnih dohodov in je prikladno te za majhno vojsko oziroma za prehod.

Mejo med Srbijo in Bosno tvori reka Drina, ki teče deloma po ozki dolinici, katero obdaja na obeh straneh neprehodno, pusto gorovje, ki je posebno na bosanski strani precej visoko. Zato je bosansko-srbska meja le na malokaterih krajin pripravna za prehod večje armade. Nekaj ugodnih mest za to je ob izlivu Drine v Savo, dalje pri Zvorniku, Bajini Basti in v njeni bližnji dolinici, ki je edino važno izhodišče za vojaške pohode.

Srbija je proti Donavi, torej od juga proti severu, kakor znižajoč se kotel, ki ga na zahodu in pa vzhodu obdajajo višja gorovja. Središče dežele, dolina Morave, je tako rodovitno in precej gosto obljudeno. Nasprotno so pa mejna gorovja strma, zaraščena z gostimi gozdovi, brez potov in torej za prehode večjih armad malo ali skoro nič pripravna.

Za vojaško presojarje bojišča pa igrajo železnične merodajno vlogo. Dočim so železnicne na ogrski strani izvanredno gosto napolnjene in dobro opremljene, ima Srbija le malo železniških prog. Glavna proga je iz Belgraša skozi Niš v Zofijo in Carigrad, oziroma iz Niša skozi Skoplje v Solun. Od te glavnih prog se cepita dve važni progi proti zahodu, ki peljata skoro do bosanske meje, in sicer ena v Valjevo in druga v Užice, dočim vodi drugi dve progi proti vzhodu na bolgarsko mejo.

Utrdbe so: Belgrad, ki ima okoli 70.000 prebivalcev in ki so ga čete že zapustile; Niš, ob izlivu Nišave v Moravo ležeč, je trdnjava, ki ima nekaj pomena in služi le proti napadom od vzhoda, jugovzhoda in juga. Zaječar in Pirov sta utrjeni mesti na srbsko-bolgarski meji.

Vejci kraji v Srbiji so še: Šabac ob Savi, Smederevo, Požarevac in Vellko Gradišče. V notranjosti dežele sta še omenjeni Kragujevac s srbsko orzarno in Kruševac. Na bosanski meji leži Loznica.

Zemljevidni odnošaji so za sovražnika, ki bi prišel od severa, ne glede na kako težko plovbo po Donavi ali Savi, ugodni; od zahoda prihajajoč sovražnik bi sicer zadel ob prehodu čez mejo tudi na večje težkoče, imel bi pa potem pri prodiranju veliko ugodnejše razmere.

Ceste so sicer v osrednjih delih stare Srbije še precej dobro ohranjene, toda večina izmed njih je prikolicaj boj sram vremenu skoraj popolnoma neravnala. Čez Savo vodi samo eden železen most pri Zemunu, katerega lahko prekoraci vse vrste vojaštva. Bil je svoj čas proglašen za nevtralnega (Avstriji in Srbiji v enako porabo). Čez Donavo ne vodi v celi smeri od Zemuna do Oršove niti en most. Kolikor je dosedaj znanega, se zbira glavna moč srbske armade v središču Staro Srbije in sicer v smeri Kragujevac—Kraljevo—Kruševac, kjer se stekajo prometna pota iz vseh delov dežele. Poleg tega se zbirajo večji sovražnikovi roji v Valjevu in Užicah proti bosanski meji. Ob Donavi stoji v smeri Smederevo—Požarevac večji zbor. Sedaj se najprej pričakuje, da bo zavzela glavna in podonavska srbska armada pričakovanje stališče, a zahodna armada bo prodirala. O namerah in ukrepih naše armade pa ne smemo nič poročati.

Mal zemljevid Srbije se nahaja tudi v knjigi „Bolgarija in Srbija“, katero je izdal Mohorjeva družba I. 1897.

#### Novi ruski poslanik za Srbijo.

Kakor poročajo listi iz Petrograda, je imenovan ravnatelj pisarne za balkanske zadave v zunanjem russkem ministru, knez Gregor Trubeczkij mesto umrlega poslanika pl. Hartviga, za poslanika v Belgradu.

#### Srbsko ljudstvo nezadovoljno.

#### Srbski vojaki dezertirajo.

V Srbiji so pozvani pod orožje vsi moški od 18. do 60. leta. Izvedli so torej popolnomobilizacijo. Glavni stan je v Nišu. Dne 26. t. m. se je kralj Peter prišel v Belgrad in se je podal v konak. Čez poldruge uro se je Peter z avtomobilom odpeljal v glavni stan. Srbi trde, da mobilizacija hitro napreduje, a kmefje so zelo nezadovoljni, ker niso mogli požeti žita. V Belgradu so se po prvi bojni pisanosti hitro iztrenzili. Srbski vladni se ni posrečilo, vzbudit med prebivalstvom vojnega razpoloženja. Tako n. pr. želi ves Belgrad, da bi Srbija sprejela avstro-ogrsko zahteve. Kraljevič Aleksander je Belgrajčane osebno navduševal za vojno, a z malim uspehom.

Pravi položaj, ki vlada začne dni v Srbiji, se kaže v tem, da srbski vojaki dezertirajo tako, kakor še niso nikdar prej. Dezertirajo večinoma v popolni uniformi. Splošno so vojaki strašno nezadovoljni, kajti trepeti morajo tudi bedo, ker so čete izredno slabo preskrbljene.

Med našim avstrijskim vojaštvom pa vlada veselo navdušenje. Potrosti ni videti, pač pa se slišijo pesmi, kakor

oj puške pokajo,  
se sabljje bliskajo.  
Srbi jokajo  
a Slovenci vriskajo.

#### Proti podraženju živil.

Povođom položaja, ki je nastal vsled mobilizacije, je opozorila c. kr. namestnija podrejena oblastva, da se zabranji izkorisčanje vojaških čet, na določbe paragrafa 52 obrtnega reda in paragrafa 16 poli-

cijalskega reda, po katerih se prepoveduje, izrabljati vojaške čete s pretiranimi cenami živil in jim zaukašala, da skrbe za to, da se na primeren način izvede v teh zakonitih mestih za gostilničarsko obrt primerno označenje cen.

Cetudi se pričakuje z gotovostjo, da se bo doljubljen čut obrtnih krogov, ki pridejo v poštev, v tem oziru upošteval in se vojaštvu glede cene živil ne bo izrabljalo, vendar se naznana, da se bo proti nim, ki bi se proti temu pregrešili, postopalo z vso strogostjo. Podrejenim oblastvom je c. kr. namestnija ukazala, da postopajo, če potreba, proti izkorisčevalcem vojašta z vso oločnostjo.

Občinstvo se opozarja, da je strah pred draginjo živil neopravilen. C. kr. namestnija v Gradcu je izdala naredbo, po kateri se cene živil natančno določijo ne samo za vojaštvvo, ampak tudi za vse prebilavstvo. Torej ohranite v vsakem oziru mirno kri!

#### Vojna nevarnost in hranilne vloge.

Z ozirom na vojno nevarnost se ljudje velikokrat boje za njih hranilne vloge, ki jih imajo v hranilnicah in raznih bankah. Marsikdo zahteva, da se imajo vloge izplačajo. Marsikdo meni celo, da papirnat denar ni dober. Država sme sicer v potrebi vzeti vloze, živali in druge potrebščine za vojno, toda denar je na raja, ki je shranjen v hranilnicah, se ne more lotiti. Hranilne vloge so nedotakljive. Ne prijetljiv in ne sovražnik se jih ne sme lotiti. To naj si zapomnijo tisti, ki menijo, da je denar manj varen v hranilnici kakor v kaki nogavici. Saj je vendar hranilnega denarja največ naloženega v posestvih, katera ne izginejo. Torej, kdo bi bil v tem oziru v strahu, naj ohrani mirno kri in ne povzroča z neravnostjo nepotrebne razburjenja. Ako so ljudje pametni, potem ne more v nobenem slučaju obstojati najmanjša nevarnost za katerokoli posojilnico. Zato z vsem poudarkom svarimo proti mrzlični prenaglijenosti in nepremišljenosti strahopetnih ljudi. Denar v hranilnici je varen, med tem ko doma velikokrat ni varen. V hranilnici nese obrasti, doma pa lahko izgine čez noč. Torej razum!

Oni, ki raznašajo neosnovano govorico, da v vojskih časih denar pri denarnih zavodih ni varno naložen, se kaznujejo po paragrafu 308 kazenskega zakona, ki pravi:

Kdor z javnim razglaševanjem troси lažljive, za javno varnost vznemirjujoče vesti, ki niso podprtne, ali take govorice naprej razglaša, je kriv prestopka, ki se kaznuje s strogim zaporom.

#### Za kmečko ljudstvo.

Zadružna Zveza je kot osrednja zveza kmetijskih zadrg v svoji seji z dne 27. julija razmotrivala položaj, ki je nastal za kmečko gospodarstvo vsled najnovejših dogodkov. Na kmetih bo silno primanjkovalo delavnih moči. Košnja in setev sta sicer končani, toda pride še mlatev, košnja otave in jesenske setev. Nastane vprašanje, kako kmetskemu ljudstvu v tej zadregi pomagati.

Prva stvar je, da sosed pomaga sosedu, vas vase, tako, da gre delo hitreje izpod rok. Ker bo pa še vedno klub taki medsebojni pomoči primanjkovalo delavnih moči, naj se ljudje poslužujejo pri svojem delu kolikor mogoče strojev v onih krajih, kjer že imajo strojne zadrgi.

Tam, kjer ni strojnih zadrg, pa naj se ljudje nemudoma posvetujejo, ali je v njihovem kraju nujna potreba, da se tudi pri njih uvede strojno delo pri mlatvi. Svoje tožadvene želje naj takoj sporoče Gospodarski Zvezni v Ljubljani.

Zadružna Zveza se je obrnila do deželnega odbora kranjskega, naj bi pomagal kmetijstvu v tem resnem času s tem, da nakupi za one kraje, v katerih bi se pokazala potreba za strojno delo, motorje, mlatilnice in kosilne stroje. Enake korake je storila Zadružna Zveza tudi pri deželnem odboru štajerskem in koroškem.

#### Pošta v vojski.

Vsled mobilizacije je odredilo poštno ravnateljstvo za Štajersko glede prometa s poštnimi zaboji tole: Do preklica se na pošti ne sprejemajo oni zabori zasebnikov, ki so namenjeni za pošte, katere ležijo ob železniških progah Budimpešta—Temešvar—Bazias, Budimpešta—Dombovar—Velika Kaniža—Zagreb—Sisak—Brod; isto velja za one pošte v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini, kolikor pride prevajanje istih po železnicu v pošte. Izvzete so le:

1. Vse pošiljatve od vojaških oblasti brez ozira na vsebino.

2. Pošiljatve zdravil in zdravniškega osoba.

3. Vse pošiljatve državnih oblasti.

Vse druge poštne določbe glede pisem, denarnih pošiljatev itd. ostanejo tudi v vojski iste kot so bile v miru.

#### Državne podpore družinam mobiliziranih.

Casi postajajo resni. In za resne čase imamo zakon, ki se je sklenil decembra meseca 1. 1912 in ki določa, da se podpirajo družine oženjenih mobiliziranih vojakov. Ako je poklican v vojsko rezervist ali nadomestni rezervist, imajo njegovi svojci pravico do podpore. V poštev pride najprej žena in zakonski otroci v vojsko poklicanega, potem pa tudi njegov

starši, bratje in sestre ter ženini starši; dalje ne zakonske matere in otroci, ako stalno stanujejo v Avstriji ali ako imajo bodisi avstrijsko, bodisi ogrsko državljanstvo, oziroma ako spadajo v Bosno in Hercegovino. Za podpore potrebne se smatrajo vsi oni, kateri je v vojsko poklicani večjidel sam moral vzdrževati. Vzdrževalna pristojbina se vsako leto na novo določi. V Gradcu dobri vsak sorodnik, ki je star več kot 8 let, na dan 1 K 24% vin., vsak otrok pod 8 leti pa 62% vin. Drugod na Štajerskem pa dobesedno čez 8 let star na dan vsak po 1 K 19 vin., otroci pod 8 leti pa pod 58% vin. podporo. Poleg tega dobesedno, aka služijo, polovico podpornega zneska kot prispevki k najemščini.

Skupni znesek podpore pa ne sme znašati več kakor povprečni dnevni zasluzek v vojsko poklicanega. Podpora se vživa ves čas, ko je mož radi vojaške službe zadržan opravljati svoj posel. Ko bi pa ubrežal ali bil za kak drug pogrešek kaznovan s težko ječo, ne dobri nikdo izmed sorodnikov več podpore. Svojci onih, ki umrjo v bitki, dobe podporo še 6 mesecev, ki se štejejo od onega dne, ko so padli, oziroma ko so jih začeli pogrešati.

Ta državna podpora se nič ne zmanjša, dasiravno dobe prizadeti še kakke druge podpore, kakor od dežele, občine, društva ali zasebnikov.

Kdor je upravičen do te podpore, se ima zglašati pri občinskem predstojniku. Priglašljeno celo družino mož sam, ki je poklican v vojsko, ali pa njegovi sorodniki; naznani se mora tudi natančno dotična oseba, kateri se bo podpora izplačevala. Podpora se izplačuje v polmesečnih obrokih 1. in 16. vsakega meseca. Oblasti so pred nekaj tedni dobile ukaz, da rešijo prošnje za te podpore takoj hitro kakor le mogoče.

#### Cesar hoče na vojsko.

Kakor se s cesarskega dvora poroča, je cesar takoj, ko so se storili odločni koraki zoper Srbijo, izrazil nujno željo, da gre i on na bojno pozorišče. Le na prošnjo najbližnjih njegovih sorodnikov se je dal omehati, da ne pojde na vojsko.

#### Cesar odpotuje na Dunaj.

Cesar Franc Jožef se je danes, v četrtek, dne 30. julijal ob 1/2. uri opoldne vrnil iz Išla na Dunaj. Dunajčani so se na sprejem cesarja posebno skrbno pripravili. Sprejem je bil gotovo izvanredno veličasten.

#### Ljubljana v navdušenju.

Veličastni prizori so se vršili v tork, dne 28. julija, v Ljubljani, ki je ponavljala prisego svoje stare zvestobe do države. Množica, gotovo do 40.000 ljudi, se je zbrala v skupen sprevod, prepevala cesarsko himno in narodne pesmi. Med množico so prispevali črno-rumeni zastavo, katero so vso pot nosili. — Množica se je najprej ustavila pred deželnim dvorcem, potem pa je šel sprevod v Zvezdo (drevored) pred spomenik slavnega feldmaršala očeta Radeckega. Tam stopi tudi ljubljanski divizionar, podmaršal Kraliček, obdan od vseh častnikov, na pripravljeni vzvišeni prostor in izvaja:

Pozdravljam vas v imenu Njegovega Veličanstva cesarja, prečastiti gospodje častniki in vojaki, spominjajoč se na tem mestu naših velikih hrabrih prednikov, ozirajoč se na velike zmage, zavedajoč se vdanosti Njegovemu Veličanstvu presvetlemu cesarju Franetu Jožefu I. z vso zvestobo in močjo, ki bo nam vsem v ponos. Vsi se domovini iz srca darujemo!

Častniki potegnjejo sablje, goðba zaigra cesarsko pesem, burni „Živio!“-klici, ki celo preglaše močne zvoke vojaških godb, zadone. Po cesarsko himni zaigra godba starodavno Radeckovo koračenico; gromoviti „Živio!“ in „Hoch!“-klici zaključijo poklonitev slavnemu junaku Radeckemu, kjer so častniki in vojaki in ljudstvo tako slovesno zaprisegli zvestobom mili naši domovini, materi Avstriji.

Izpreved je odkorakal potem še pred dvorcem in mestno hišo, neprestano spremjan z „Živio!“-klici. Z vsemi oken so vojake navdušeno pozdravljali.

#### Kako se položaj presoja.

Se vedno je negotovo, ali pride do svetovne vojne ali ne. Včeraj (sreda) se je smatrala, da je zopet nekoliko upanja na mir. Ruska vlaida je dala namreč v Petrogradi razglasiti, da živi Rusija z vsemi državami v prijateljstvu in da želi tudi nadalje živeti z vsemi v miru. Tudi to se je smatralo za ugodno znamenje, ker se je izvedelo, da se nemški cesar namešča v Berolina podat zopet na dopust.

#### Razne novice.

\* Vsak dan smo izdali ta teden za Maribor kak list, ali „Slov. Gospodarja“ ali „Straža“, da naznani smo slovenskemu občinstvu najnovejše vesti. Tako bomo tudi zanaprej delali, ako bo vedno dovolj odjemalcev in novic. Opozorjam, da tudi v soboto popoldne izdamo posebno izdajo enega naših listov. — Zunanjim naročnikom pa se zopet razpošlje „Slovenski Gospodar“ prihodnji ponedeljek.

\* „Slov. Gospodar“ in „Straža“ za čas vojske. Dokler bo vojska, izide v posebni izdaji vsak dan vsaj eden naš list, ali „Slov. Gospodar“ ali „Straža“, ki bodo prinesli najnovejša poročila. Te izdaje se lahko kupijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru po 10 vin. izvod. Naročnikom, tudi mariborskim, se te izdaje ne morejo dospoljati. Pač pa se bode naročnikom „Slov. Gospod



Veletrgovina s špecerijskim blagom in dež. prideki.

## Ivan Ravnikar: Celje

Graška ulica štev. 21.

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudinskih voda, vrvarskega blaga in vsakršnih suhih in oljnati barv.

**Solidna in točna postrežba.**

Ustanovljeno 1880

Radi opustitve najstarejše narodne manufakturne trgovine

Karola Vaniča, Celje, Narodni dom

se prodaja vse pod lastno ceno.

**Pozor!**

763

## Zločin v Sarajevu

Krasno opremljena knjižica pod tem naslovom **ravnokar izšla v založbi Katoliške bukvare v Ljubljani.**

Cena izvoda s poštino 80 vin.

Knjižica opisuje najnatančnejše grozni zločin, ki ga je izvršila zlobna roka nad rajoč prestolonaslednikovo dvojico in pospije dogodek z blizu 40 slikami.

Katoliški Slovenci, sezajte po knjižici, dokler je še kaj zaloge.

A IV 250/4

7

## Prostovoljna sodna dražba premičnin in nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju je po prošnji dedičev dne 12. junija 1914 v Teharjih št. 2 umrle Jožete Kresnik na prodaj po javni dražbi sledeče:

A. Nepremičnina, za katero se je ustanovila pripravljena izkljena cena, in sicer posestvo vl. št. 127 k. o. Teharje; obstoječe iz zidane hiše, gospodarskega poslopja, svinjakova ter njiv, travnika in hoste. Posestvo leži tik farne cerkve v Teharjih, bosta pa v Štorah, za isto se je ustanovila izkljena cena v znesku 12.000 K (dvanaest tisoč kron).

Dražba se bo vrsila v nedeljo, dne 2. avgusta 1914 ob 1/2. ur iz južnega licu mesta v Teharjih, št. 2.

Ponudbe pod izkljeno ceno se ne sprejmejo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njenove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno. Prodajaleci so si pridržali 8 dni pomisleka za izjavo, če sprejmejo prodajo.

Vadij, ki ga je položiti takoj pred dražbo, znaša 1200 K. Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodišču, soba št. 13, ter pri varuhu Janezu Pusteku, posestniku v Teharjih.

B. Dražba vseh premičnin in gospodarskih poslopij, med temi pohištvo, orodje, voz, krava, krma.

Ta dražba se vrši isti dan popoldan ob 3. uri na licu mesta.

757

Celje, odd. IV., dne 24. julija 1914.

C. kr. okrajno sodišče.

Kaj je to

## „SULTAN!“

„Sultan“ je izborna nadomestilo za kavo, najpopolnejša vrsta cikorije, pripravljena iz pravil smirenskih fig z dodatkom najfinnejše cikorije.

Ako ravno sem iskal le z neznatno opozoritvijo svojemu novemu produktu odjemalcu, sem bil presenečen od nenavadnih rezultatov in od nevsakdanjega interesa, kar pričajo laskavi dopisi in priznanja, ki sem jih dobil iz vrt svojih odjemalcev, katerim sem ponudil v resnici dobro stvar po nizki ceni. — Kakor navadno je bil „Sultan“ takoj ponarejen od demašč in tuji tvrlik in tovar; da temu zabranim, sem dal zavitek in ime „Sultan“ zakonito zavarovati. — Prosim toraj, da odvratite dosledno vse, kar se pod podobnim imenom ponuja. — 5 kg. težke zavojčke (5 zavojčkov po 1 kg.) pošiljam za 5 K franko na vsako poštno postajo. — Kot premijo, katero prilagam k figovemu dodatku „Sultan“, se dobli sledeče: 2 veliki ali 3 male žlice iz pravega aluminijskega, jekleni jedilni nož v viliču, zelo praktično sklopno vesele in druge koristne predmete. Steklencice, lončki, škatljice in druge podobne stvari, ki se prilagajo k žitni kavi, se radi neprimerne oblike tu ne dajo prilagati. — Figovi dodatek „Sultan“ je pripravljen toplo vsemi gospodinji, ker daje kavi zelo prijeten okus, posebno dišeč aromo in krasno barvo. — Ker je tudi v malem zavojčku zelo izdatna, se da ž njo tako dobro varčevati. — Figovi dodatek zmesi „Sultan“ dopoljuje neopreklicivo okus kave prirejene z mojo znano nepreklicivo žitno kavo in kdor je enkrat s te poskusil, postane moj stalen odjemalec in sploh ne išče boljših izdelkov.

Opozrite prijazno tudi svoje znanje, za kar se Vam v naprej zahvaljujem.

Z odličnim spoštovanjem

Jos. Vesely, Praga VII. (Češko),

trgovina z žitno kavo.

## Kupci

Prodaja se takoj Zlata jama zavoljo bolezni in presilitve, dobro prometna gostilna, kjer se toči vino, žganje, pivo, sadni mošt, kavo in čaj, prodaja tobaka, velika ledenečica, mljin na stanovitni vodi, vsaki dan stalni in gotov zasluzek s konji, ker je več tovarn in se tovarne naprej stavijo in bodo pro met za naprej veliko povečan, obrt je tudi za mešano trgovino ter je prostor za pekarijo in mesarijo, velika sušilnica za hmelj, rodovitno zemljische, poslopje v doberem stanju, blizu cerkve, šole in pošte, ne daleč od železniške postaje v lepem kraju na Štajerskem. Resni kupci se bodo prepričali pismeno o dobitkanem prometu. Več pove Mihail Tafant, Zavodna 50, Celje.

Dva viničja se sprejemata 1. novembra, eden 3—4 osebe, redita lahko svojo živino. Vpraša se na upravnosti.



## Weckove steklenice in aparati za vkuhanje

sadja, zelenja in mesa so priznane kot najboljše, kar spričujejo mnogobrojna najvišja odlikovanja. Ne kupujte različnih manjvrednih izdelkov!

Weckove steklenice ima v zalogi

## Franc Strupi Celje

veletrgovina s steklom, porcelanom, svetilkami, šipami itd.

## Razpošiljalnica

## pohištva

## K. Preis Maribor

Stolni trg štev. 6.

Posebno ugoden nakup pohištva za spalnice iz mehkega lesa, lakirano od 90 K; spalnice, iz trdega lesa, politirano, od 160 K; spalnice v staronemškem slogu, moderne, od 240 K. Žimnice (vložki) K 9·50, mize K 10—, stoli K 2·50, močne postelje 14 K, šifonirane 24 K, kuhinjska kredenca 42 K, spalni divani (otomani) 31 K. Posebni oddelek za pohištva iz železa in medenine: otroške omrežne postelje od 16 K, postelje iz železa 12 K, železne omarnate postelje 24 K, umivalne mize 5 K, emajlirane postelje 40 K, postelje iz medenine in polmedenine od 60 K.

Cena in izber brez konkurence, prost ogled, ilustrovani ceniki brezplačno in poštne prosto.

**Pozor! Cenj. kupovalci. Pozor! Nova slovenska trgovina tik pošte**

## Alojz Brenčič, Ptuj

nudi cenj. občinstvu

### za pomlad najnovejše blago

za moške in ženske obleke ter razne bluze, veliko izbiro tipežne hlačevine, različne ripse in satene obstoječih barv, raznovrstnega belega in pisane platna za perilo, najnovejše svilnate robe ter vsakršnega narejenega blaga kakor: hlače, bele in pisane srajce, predpasnike, ovratnike, zavratnice, manšete, nogavice, dežnike ter sploh vse, kar v to stroko spada. — Za mnogočtevilen obisk se priporoča

### narodni in domači trgovec

### Alojz Brenčič v Ptaju.

54

Novo blago!

Nizke cene!

Poštana in hitra postrežba!

### Cenjeni gg. kmetovalci!

Kdor si namorava nabaviti gospodarske stroje, naj se zaupno obrne na podpisanca. Priporočam se v dobavo vsakršnih vitelih garnitur, mlatilnic, slameznic, reporeznic, najnovejših mlinov na vitelin pogon za mletje vsakršne muke, motorjev, prevoznih in neprevoznih kamioncev, strojev za izdelovanje opeke itd. Za vse stroje, ki so najskrbnejše sestavljeni in najboljše kakovosti, jamčim. Zadostuje dopisnica in Vas na cenj. žejijo v svrhu raznih pojasnil in nasvetov radevilje obiščem in je obisk brez obvezne. Najnovejši ceniki so vam vsikdar brezplačno na razpolago. Zagotavljam vas točno in v vsakem oziru zadovoljive postrežbe in se vam priporočamo.

155

IVAN HAJNY,  
Maribor, Kokošinekova ulica 32

## Protin (Gicht).

Bolezni v mišicah in kitah ter stare revmatične bolezni, ki se pojavijo po prehlajenju, se takoj omilijo in odpravijo z otranjem z protinskim in revmatizem-balzamom.

### Zaj zoper protin,

kateri v telesu nakopičene bolezni - povzročajoče vodene snovi raztopi in upliva, da se vodna snov po naravnem potu in na neškodljiv način spravi iz trupla. Dobiva se v lekarni pri „Angelju varlu“, Mr. A. Širak, Maribor, Tegetthoffova ulica 33 (blizu kolodvora).

262

## Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno.

(Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani . . . . . 4-

14 karatne zlate ure za gospode . . . . . 40-

Srebrne ure . . . . . K 6·50

Srebrne ure s 8 srebrnimi pokrovoma . . . . . 9·50

Pristne tula ure dvojno pokrova . . . . . 18-

Ploščnate ure iz kovine . . . . . 6-

Srebrni pancer-veržice . . . . . 2-

14 karatne zlate veržice . . . . . 20-

Amerikanske zlate double-ure . . . . . 10-

Goldini Roskopf ure . . . . . 4-

Prave železniške Roskopf-patent.

Prava nikeln. točno na min. idoče K 5-

14 karatne zlate ženske ure . . . . . 19-

Viseče ženske ure na nihala . . . . . 10·80

Kuhinjske ure . . . . . 2·40

Budilice . . . . . 8-

Budilice z dvojnim zvoncem . . . . . 8·50

## A. Kiffman, Maibor M. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Točna postrežba!

Najnižje cene!

# Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptiju se najbolj priporoča.

## Za veselice na prostem

priporočam v največji izberi in najnižji ceni:

Lampijone Papirnaté krožnike  
Konfete Papirnaté servete  
Se pentine Dopisnice za šaljivo pošto  
Zalepke za šaljivo pošto Karte za tombolo.

Največja slovenska trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potreboščinami na avstrijskem jugu na debelo in drobno.

**Goričar & Leskovšek**  
**Celje**

Edina slovenska knjigarna na Spodnjem Štajerskem.

## JOŽEF NEKREP

tesarski mojster in stavbeni podjetnik Maribor, Mozartstr. št. 59 za priporoča posebnikom in zavodom za prevezite vseh popravil in novih stavo v mestu in na deželi po najnižji ceni. Delo izvršim 88 točno in solidno.

## KAVA

50% cenejša

Ameriška varčevalna kava, z visokim aromatičnim duhom, izdatna in se lahko varuje, 5 kgr. vzorec v vreči za 10 krov franko proti povzetju. Pol kilograma pravotnega finega čaja 2 K posilja A. Saphir, eksport kave in čaja, Tiszabogdany 396.

473

## POZOR!

## Ne zamudite! Za pomlad!

Domači in narodni trgovec

**Franc Lenart v Ptiju**

priporoča bogato izbiro modernega, novodošlega pomladanskega blaga za moške in ženske obleke ter bluze. Nadalje nudi vsakovrstno trpežno platno za životno kakor za posteljno perilo; najnovejše svilene in tudi druge rute, srajce, zavravnice, ovratnike, zapestnice, dežnike itd., seveda v zadostni izbiri.

Dobijo se tudi nepremočljive konjske plahte.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem,

Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

Priporoča se

Franc Lenart v Ptiju.

Postrežba poštenska.

## = Poljedelske stroje =

kakor: mlatilnice, vitiče, čistilnice za žito, slameznice, ročne mline za žito drobiti, sploh kmetijsko orodje, traverze, vodovodne cevi itd. vse najboljše vrste ima v zalogi in priporoča po najnižjih cenah veletrgovina

**Merkur, Peter Majdič, Celje**

Edina slovensko podjetje te vrste!

## Čudovito zdravilo!

proti želodčni in črevesni bolezni, kakor tudi proti pljučnemu katarju; zelo priporočljivo za vsakega, ki trpi na slabih prebavi, sladkorni bolezni, kataraličnem ikterju (zlatenici), kroničnem katarju meburja, je **narančna rudninska voda**

„Marijin Vrelec“

**Gor. Gabernik**  
**Poljčane.**

Mnoga prisnala pisma na vrednost



Edina, večkrat odlikovana slovenska tvrdka na Tirolskem, se najtopleje priporoča za izdelovanje kipov, razpel, oltarjev, križevih potov itd. — Velikanska zaloga sv. razpel brez ali z križem, zaloga vsakovrstnih slik v najfinijem olnotisku na platno navlečene v vsaki velikosti in ceni. Cenike pošilja zastonj in franko

**Konrad Skaza,**

umetni atelier za vsa cerkvena dela

St. Ulrich Gröden :: Tirol.

- Zahtevajte takoj brezplačno -  
vzorce!

**10.000**  
metrov

volnenega in polvolne-  
nega blaga  
se globoko pod ceno razpo-  
šilja

**R. Miklavc Ljubljana 205**

Prva kranjska rapošiljaljska  
trgovina.

**Prima ajda** za setev in mle-  
tev se dobi po ceni pri J. ROSEN-  
BERG, Maribor, Grajska ulica št. 1.

## Ne zastonj

ampak po nizki ceni dobite vse v domači trgovini

**Ivan VESELIČ i. dr.**  
**v Ormožu**

katera priporoča vse potreboščine za stavbe kako: cement, traverze, žičnaté egraje itd. Vso želetzino za kovače, mizarje itd.

Veliko izbiro manufakturne blaga, fine štofe (sukno) hlečevino itd., najboljševrata blaga za ženske obleke, svilnate robe itd. Vso špočerje, najboljšo meko itd. po najnižjih cenah. Nakupovanje zraja, suhih gob, jajo itd. Poštena, solidna postrežba — Prsim, prepričajte se.

Nižje ne dobiti zastonj, [nakaj] potem ku-  
pijete pri tujih.

50

## Ne zamudite



ugodne prilike  
ki Vam jo

--- nudi ---

Prva gorenjska razpošiljalna Ivan  
Savnik, Kranj št. 150.

3 m finega, mečnega blaga za moške obleke K 7, 9, 12, 16, 4 in pel metra finega blaga za ženske obleke 110—115 cm široke K 5, 7, 10, 15, 20 m male moškega beloga platna K 2, 10; 20 m finega oksforda za moške srajce K 19, 20. 1 par trpednih moških cevijev K 7, 50. 1 par trpednih ženskih čeviljev K 5, 20. 3 fine srajce z svilnatimi pris K 7, 50. 1 dober moški klubuk v vseh barvah 3 K, 25 m ostankov oksforda K 9 10, 50, 18, 10 m volanenih ostankov za ženske obleke K 12, 14, 16. Zahtevajte najnovejše vseorez raznega blaga. Meseca avgusta izde bogato ilustriran cenik. 515

**Za poletje** priporočam svojo veliko zalogu vsakovrstnega blaga za moške in ženske obleke, platno belo kakor pisano, caje za hlače, srajce, spodne hlače, predpasnike, robce za na glavo kakor za žepe, veliko izber svilnenih robcev najnovejše vrste. Posebno pa priporočam veliko izber vsakovrstnega blaga za sv. birmo — vse po nizki ceni. — Pričakujte obilnega obiska se priporočam

**M. E. ŠEPEC, Maribor**  
Burgplatz št. 2.

63

## Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze prisrčnega sočustvovanja povodom neprizakovane smrti ljube nepozabne matere gospe

**Katarina Glaser,**

posestnica v Smolniku

kakor za mnogoštevilno udeležbo povodom pogreba za lepo vence in cvetlice izrekamo tem potom vsem sorodnikov prijateljem in znancem najglobokejšo zahvalo.

Smolnik, dne 22. julija 1914.

Globokožalujoči ostali.

## Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — v lastni hiši.

Opremljena z najboljimi stroji, z lastnim električnim obratom, najnovejšimi črkami in čedulimi obrobki, sprejema vse v tiskarni.

ske streke spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge kolodarje.

Za vč. župniške urade sporedne in misijonske listke z črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne označilne napise. Za slavne občinke, žetiske in druge urade: uradne zavitke, označile, napise, razglasne, pladilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cene, dopisnice, naslovnice, letake in lepkate z črnim in drugobarvnim tiskom. Za poseljnice, zadruge in društva: pravila, zapiskarje, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računske zaključke, društvene znake, vabila k prizetivam in sejam, dnevne sporedne in druge.

Za krčarje in pribitelje veselje: jedilnike, vabila na plese, ljudske veselice temelje itd., plesne rede, vstopnice, različne napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, poročnice, parte in želostinice v najlepši opravi. — Diplome za častne ude društv in častne občane v različnih okrasnih in z modernimi okvirji po nizkih cenah.

oooooo Vsa narocila se izvršijo ceno in točno. oooooo

# Otvoritev I. slovenske knjigarne \*\*\* na Spodnjem Štajerskem Goričar & Leskovšek Celje

Vedno v zalogi:  
leposlovne knjige  
poezije  
slovarji  
mladinski spisi  
igre  
molitveniki  
podobe.

Cenjenim odjemalcem vladno naznajmo, da sva poleg najine trgovine s papirjem, pisalnimi in risalnimi potreboščinami otvorila tudi popolno knjigarno, trgovino umetnine in muzikalij in da lahko postreževa z vsakovrstnimi knjigami slovenske in nemške literature, muzikalijami in umetninami ter prosiva, da blagovolite naročila tudi na knjige nama nakloniti.

Sprejemajo se naročila za modne, leposlovne in ilustrovane časopise.

## CENTRALIN



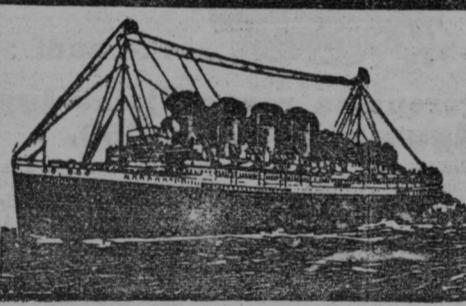
(Zakonito zajamčeno štev. 58644.)

**Najboljši, najizdatnejši, tedaj najcenejši prašek za hitro opitanje vseh domačih živali, po katerem živina rada žre.**  
Vsem poljedelcem in živinorejcem se toplo priporoča. — Paziti je na plombo in varstveno znamko. Z izvrstnim izpricelom od analitično-kemičnega zavoda c.kr. poljedelske visoke šole, od prof. M. pl. Schmidt-a ter od c. kr. priv. preskuševalnega zavoda za živila društva lekarinarjev na Dunaju IX 2. EQOLIN LINIMENT (zakonito zajamčeno št. 1678), kot izberno se obneslo in najnovejše mazilo za konje zoper protin izpahnenje udev, za okrepčanje udev itd. SATOL, neprakosljivo in najboljše mazilo za setve, za varnost vseh setev pred raznovrstnimi snetivostmi, gnilebo, osobito pred živalskimi škodljivci. Bolj priročno, boljše in ceneje kakor bakrena galica in formalin. Patent štev. (183007). Zahtevajte prospekt in ocere. Veiko priporočilnih pism!

Centralin-tovarne Angeljeve lekarne Novi Jičín (Neutitschein) Moravsko.

Generalno zastopstvo za Juž. Avstrijo Franco Krepek,  
Maribor, Nagy-jeva cesta 12/b.

Iščejo se zastopniki. — Ponudbe na glavno zastopstvo (dopisuje se slovensko).

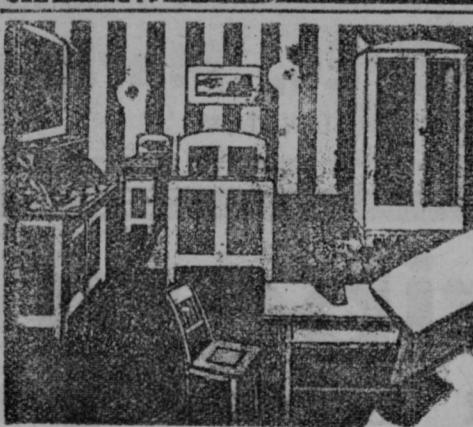


### Samo 5 dni!

vozijo brzoparniki francoske prekmorske družbe  
Najkrajša in najhitrejša vožnja iz

### Havre v Newyork

odhod iz Ljubljane vsak torek, vožnja v  
**južno Ameriko in Kanado,**  
odhod vsak mesec enkrat. Veljavne vozne liste za v Ameriko in vozne liste za povratek iz Amerike nazaj v domovino in brezplačna pojasnila, izdaja edino Ed. Šmarda, konces. potovalna pisarna Ljubljana  
Dunajska cesta 18. v hiši km. posojilnice, nasproti gostilne „Figabir“



### Ugodno kupite v trgovini

Spalne sobe od 150—1000 K, jedilne sobe od 150—1000 K

otomane, divane, madrace, zagrinjala v različnih najnovejših slogih.

Razposilja na vse strani!

**E. ZELENKA**

### pohištvo!

Zenini in neveste imajo popust!

Cene primern — Brez konkurence! — Prosti ogled!  
tapetarska in mizarska delavnica nasproti hotela Mohr  
Gosposka ulica 25, MARIBOR o. D.

